

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3162/2020. (V. 21.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Rácz Tünde Réka ügyvéd) eljáró természetes személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzése, illetőleg a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.847/2018/17. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárás során megállapított tényállás szerint az indítványozó mezőgazdasági támogatás iránti kérelmét a Magyar Államkincstár megismételt eljárásban elutasította, és egyben a határozatban meghatározott 12 022 586 Ft összeg erejéig kizárta a támogatásból azzal, hogy ezen összeg a jövőben megállapításra kerülő támogatások összegéből kerül majd levonásra. Az indítványozó fellebbezése nyomán másodfokon eljáró agrárminiszter az elsőfokú határozatot helyben hagyta. A határozattal szemben az indítványozó kereseti kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a közigazgatási határozat megsemmisítését és új eljárás elrendelését, másodlagosan pedig a határozat akként történő megváltoztatását kérte, hogy vele szemben szankció ne kerüljön megállapításra. A Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.847/2018/17. számú ítéletével a keresetet elutasította, ugyanis a bíróság megítélése szerint a hatóságok a tényállást megfelelő módon feltárták és a támadott határozat a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) által előírt indokolási kötelezettségnek megfelelően eleget téve, kellő részletességgel fejté ki a döntés indokát, a döntés tekintetében pedig olyan jogszabálysértés nem állapítható meg, amely megalapozta volna a határozat megsemmisítését vagy megváltoztatását.
- [3] 1.2. Az ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a közigazgatási szerv másodfokú határozatának oly módon történő megváltoztatását kérte, hogy a támogatási kérelem elutasításának változatlanul hagyása mellett a kizárára vonatkozó részt mellőzze, míg másodlagosan azt kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és utasítsa az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára. A Kúria Kv.f.IV.35.455/2019/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. A Kúria végzése szerint az indítványozó által hivatkozott 5/2017. (III. 10.) AB határozat a jelen ügy tényállásától eltérő, a Kúria következetes gyakorlata szerint pedig az ügyintézési határidő túllépése csak akkor minősül az ügy érdemét érintő eljárási szabálysértésnek, ha kifejezetten a határidő után hatályba lépő jogszabályi rendelkezés alkalmazása miatt keletkezik az ügyfélre nézve olyan hátrányt okozó körülmény, amely határidőben történő eljárás esetén az ő vonatkozásában nem állt volna fenn. Az indítványozó további érveivel kapcsolatosan a Kúria úgy foglalt állást, hogy az ültetvény életkora objektív körülmény, melyhez képest az indítványozó által megjelölt tanúvallomás egy bizonyítéknak tekinthető, amelyet a bíróság a per során megfelelően értékelt. A Kúria megítélése szerint az sem ok a felülvizsgálati kérelem befogadására, hogy az indítványozó normakontroll indítványát a bíróság nem tartotta megalapozottnak. A felülvizsgálati kérelemben felvetett jogkérdésnek pedig nem állapítható meg olyan társadalmi jelentősége vagy a befogadást indokoló különös súlya a Kúria szerint, amely az ügyben szereplő jogkérdés megítélésétől függene.

- [4] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, melyben egyaránt kérte a Kúria Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzése, valamint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 13.K.27.847/2018/17. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, az alábbi indokok alapján.
- [5] 2.1. Az indítvány szerint a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítélete ellentétes az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) bekezdésével és az R) cikk (3) bekezdésével, ugyanis a tisztességes eljáráshoz való jog és az észszerű határidőn belüli való döntéshozatal megkövetelte volna, hogy a hatóságok betartsák a jogszabályi határidőket, különösen akkor, ha szankcionálásra is sor kerül. Ugyancsak sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, ha a bíróság nem jogszabályt alkalmaz és értelmez, hanem hatáskör nélkül kvázi jogalkotóként jár el. Az eljáró bíróság ítéletében oly módon alkalmazott analógiát az indítvány szerint, hogy az ugyancsak a tisztességes eljárás sérelmét eredményezte. Az indítványozó végezetül ebben a körben arra is hivatkozik, hogy a bíróság a kereseti kérelmet nem merítette ki. Az indítvány arra is kitér, hogy a hatósági eljárás keretében is megállapítható a tisztességes eljáráshoz való jog és ezzel az észszerű határidőn belül meghozott döntéshez való jog megsértése, hiszen a hatóságok a rájuk irányadó határidőket túllépve szankcionálták az indítványozót.
- [6] 2.2. Az indítványozó panaszában azt is állítja továbbá, hogy a Kúria Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, az I. cikk (3) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, az R) cikk (1)–(3) bekezdéseivel, valamint a 28. cikkel.
- [7] A Kúria végzése a panasz szerint azért sértette az indítványozó XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslat-hoz való jogát, mert az indítványozó számára kizárólag a felülvizsgálati eljárás kezdeményezésére volt lehetősége. Az indítvány szerint a Kúria annak ellenére döntött a befogadás megtagadásáról arra hivatkozással, hogy a felülvizsgálati kérelem nem tartalmaz részletes indokolást, hogy az indítványozó részletesen és kellő alapos-sággal hivatkozott a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságára.
- [8] A Kúria végzése az alkotmányjogi panasz szerint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes eljáráshoz való jogot is sérti, számos okból. Egyfelől, az indítványozó megítélése szerint a Kúria nem vette számba valamennyi felhozott indokot a befogadhatóság kérdésének vizsgálata során. Az indítvány szerint továbbá a Kúria végzése az utólagos normakontroll indítvány kapcsán átvette az elsőfokú bíróság ítéleti megfogalmazását; a jogszabály tartalmát tisztességtelen módon, annak valós nyelvtani értelmét és jelentését mellőzve határozta meg; továbbá nem alkalmazott analógiát ott, ahol az kötelezettsége lett volna; és végezetül, a végzés divergáló joggyakorlat hiányáról beszél ott, ahol nyilvánvalóan divergáló joggyakorlat van.
- [9] Az indítvány a B) cikk (1) bekezdése, az I. cikk (3) bekezdése, az R) cikk (1)–(3) bekezdései és a 28. cikk állított sérelme tekintetében indokolást nem tartalmaz.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 3.1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy a Kúria Kfv.IV.35.455/2019/2. számú végzésében a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásáról határozott. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így alkotmányjogi panasszal támadható [lásd például: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]]. Ez egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az alapügy érdemében hozott döntésnek a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. április 16. napján kelt, 13.K.27.847/2018/17. számú ítélete tekinthető.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó a Kúria végzését 2019. szeptember 30. napján vette át, a Kúria végzésével összefüggésben alkotmányjogi panaszát pedig határidőben, 2019. november 29. napján terjesztette elő. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság ítéletével szemben elkésztettnek minősül.
- [13] Az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy az Ügyrend 32. § (1) bekezdése szerint az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőségek kimerítésének kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgá-

latra mint rendkívüli jogorvoslatra. Abban az esetben, ha az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjeszt elő, az alkotmányjogi panasz előterjeszhetősége szempontjából az indítványozó kockázata, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírálja-e. Ha a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadja, az Alkotmánybíróság csak két esetben vizsgálhatja az ügy érdemében hozott korábbi döntést akkor, ha az alkotmányjogi panasz ahhoz képest elkésetten, az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn túl kerül előterjesztésre: az eljárást lezáró döntés megsemmisítése érdekében az Abtv. 43. § (4) bekezdésének megfelelően, illetőleg akkor, ha az alsóbb fokú bírósági döntés az irányadó szabályok szerint önállóan is támadható volt alkotmányjogi panasszal, és az indítványozó ilyen kérelmet korábban benyújtott {Ügyrend 32. § (4) bekezdés, legutóbb hasonlóan: 3078/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [9]}. Jelen esetben ezek egyike sem áll fenn, ezért az Alkotmánybíróság az indítványozó jogerős ítéletre vonatkozó érveit nem vizsgálhatta. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria végzését támadó elemében értékelte.

- [14] 3.2. Az indítványozó jogi képviselővel jár el, a jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. Az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az indítvány a határozott kérelem követelményének csak részben, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései állított sérelme tekintetében tesz eleget. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, I. cikk (3) bekezdése, R) cikk (1)–(3) bekezdései és a 28. cikk sérelmét csupán állítja, azonban arra vonatkozó indokolást nem tartalmaz, ekként az alkotmányjogi panasz ezen elemeiben nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt feltételnek.
- [15] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [16] 4.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok, mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslatihoz való jog védelmi körén {legutóbb ugyanígy: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét nem veti fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg.
- [17] 4.2. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadásával összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is hivatkozott.
- [18] Az Alkotmánybíróság az indítványozó ezen érvével kapcsolatosan kiemeli, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos állandó gyakorlata szerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság „jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül {legutóbb hasonlóan: 3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítvány pedig ezen túlmenően is kizárólag olyan törvényértelmezési, bizonyíték-értékelési kérdésekkel (az elsőfokú bíróság ítéleti megfogalmazásának átvétele, a jogszabály tartalmának nyelvtani értelmezéstől eltérő értelmezése, analógia alkalmazásának kérdése, a joggyakorlat egységének vagy

eltérésének megítélése) támasztja alá a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelmét, melyek értékelése az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik.

- [20] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben sem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően pedig ebben az elemében sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [21] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *d)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1947/2019.

